

КАФЕДРА ДЕРЕВ'ЯНИХ ДУХОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Фахова практика

Освітній ступінь

магістр

Курс	1-2
Семестр	2-3

Спеціальність

В5 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма

«Музичне мистецтво»
Флейта, Гобой, Кларнет,
Фагот, Саксофон,
Валторна, Труба,
Тромбон, Туба, Ударні
інструменти

ECTS	3
Годин	90
Практичні заняття	34
Самостійна робота	56

Статус

обов'язкова

Форма контролю

залік

Інформація про викладача

ПІБ	Кушнір А.Я. - кандидат мистецтвознавства, в.о. професора кафедри дерев'яних духових інструментів Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського.
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=9UtGdBwAAAAJ
e-mail	kushnirantonflute@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна „Фахова практика” є однією з найважливіших складових професійної підготовки молодих музикантів-виконавців у вищому навчальному закладі. При створенні програми було враховано принципи комплексного вивчення студентами спеціальних предметів, яке передбачає оволодіння ними специфічними знаннями, вміннями та навичками, необхідними для подальшої самостійної роботи в якості концертних виконавців-солістів, артистів оркестру, ансамблю. Забезпеченню цих результатів має сприяти проведення занять, семінарів, заліків; організація самостійної роботи студентів та заохочення до творчої, суспільно-просвітницької діяльності.

Мета та завдання курсу

Отримання фахової практики студентами освітнього ступеня «**Магістр**» є вкрай важливою, необхідною складовою їх професійного становлення. Метою даного курсу є спрямування творчих пошуків та зусиль молодих музикантів:

- на закріплення, систематизацію фундаментальних фахових знань отриманих при вивченні спеціальних дисциплін;
- на практичну реалізацію теорії виконавської майстерності;
- на набуття практичного досвіду використання цих знань у процесі концертного виконання;

- на формування цілісності психофізіологічних засобів виконавської майстерності;

- на виховання творчої свідомості та особистої відповідальності за досягнення найголовнішої мети виконавської діяльності, яка полягає у справі **збереження та розповсюдження здобутків національної та світової музичної культури**.

Необхідне створення відповідних творчих умов для розширення, поглиблення та розвитку набутих знань і досвіду у наступних видах професійної діяльності:

- виконавська – здійснення цілісного процесу, спрямованого на забезпечення належного стану виконавського апарату; підготовку та удосконалення сольного, ансамблевого, оркестрового репертуару; організацію репетиційної та публічної концертної діяльності з урахуванням умов концертного залу або студії звукозапису; розробка, створення та організація власних концертних програм, творчих проєктів;

- культурно-просвітницька – створення у сфері власної діяльності єдиного інформаційного простору, що забезпечує формування і розвиток естетичних потреб і смаків усіх соціальних і вікових верств населення.

Поряд із практичною підготовкою молодих музикантів до самостійної творчої виконавської діяльності в задачі курсу входять:

- виховання прагнення до професійної самореалізації та вдосконалення;
- сприяння всебічному гармонійному розвитку творчої особистості;
- виховання професійної відповідальності, свідомої сценічної дисципліни;
- виховання творчої волі;
- усвідомлення особистої творчої мети;
- формування широкого музичного кругозору, художнього смаку, відчуття епохи та стилю.

Основними завданнями фахової концертної практики є:

- **набуття та вдосконалення навичок** і досвіду виступів у різноманітних концертних залах, у студії звукозапису;

- **вміння** узагальнювати та використовувати знання та навички, набуті у класах спеціальності, ансамблю, оркестру, на заняттях музично-теоретичного циклу при вирішенні конкретних виконавських задач і втілення їх на практиці у репетиційних та концертних умовах;

- ознайомлення та пристосування до специфіки виконавської сольної, ансамблевої й оркестрової роботи;

- виховання звукової культури виконавця;

- **вміння** адекватно вибирати репертуар, оволодіння в достатньому обсязі концертним репертуаром, що включає в себе твори різноманітних епох, стилів та жанрів;

- виховання слухового самоконтролю та особистої творчої відповідальності;

- всебічний гармонійний розвиток виконавського апарату та засобів виконавської виразності;

- вироблення аналітичних навичок, які ґрунтуються на аналізі власних виступів, опрацювання аудіо та відео записів, тощо;

- виховання артистичної культури;

- цілеспрямоване вивчення спеціальної літератури, присвяченої проблемам виконавства.

Студент повинен засвоїти і **знати**:

- основи теорії та методології інтерпретації інструментальних творів;

- сольфеджіо, теорію та історію музики, гармонію, аналіз музичних форм;

- методи роботи над творами різних жанрів та стилів (соло, в ансамблі, оркестрі);

- психологію виконавської та педагогічної діяльності;

- норми професійного етикету та артистичної культури;

- історію виконавства на духових інструментах.

Програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 2.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 3.** Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК 4.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 5.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК 6.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 7.** Здатність до міжособистісної взаємодії
- ЗК 8.** Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК 9.** Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК)

- СК 1.** Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
- СК 2.** Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
- СК 3.** Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики.
- СК 4.** Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській / композиторській / педагогічній діяльності.
- СК 5.** Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
- СК 7.** Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
- СК 8.** Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного/навчального матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1.** Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності
- ПРН 3.** Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
- ПРН 4.** Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
- ПРН 5.** Побудувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.
- ПРН 6.** Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських та педагогічних інтерпретацій.
- ПРН 7.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- ПРН 9.** Здійснювати ефективне управління мистецькими проектами, зокрема, їх планування та ресурсне забезпечення.

Перелік тем

Тема 1. Підготовка до виконання мініатюри

Тема 2. Робота над різнохарактерними п'єсами

Тема 3. Віртуозна п'єса.

Тема 4. Ускладнення техніко-виконавських завдань

Тема 5. Виконання оркестрових партій.

Тема 6. Опанування творів крупної форми **Тема 7. Насичена виконавська практика як передумова успішних виступів.** **Тема 8. Поглиблення роботи над виконавським стилем, індивідуальною манерою композитора.**

Тема 9. Складання довільної програми за вибором студента.

Тема 10. Удосконалення музичного мислення, досвіду музично–виконавської діяльності.

Форми та технології навчання

Дисципліна «Фахова практика» для студентів освітнього ступеня «Магістр» оркестрового факультету Академії складається з практичних занять та годин для самостійної роботи та підготовки, а також включає поточний контроль(контрольний урок) та підсумковий (залік). Виконавські програми з Фахової практики повинні включати у себе музичні твори, які б охоплювали різні епохи, жанри, стилі та за своєю складністю відповідали вимогам програм з фаху вищого навчального закладу. Необхідне також виконання ансамблевих та оркестрових партій.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються студенту. Нотний матеріал відповідного оркестрового репертуару, музикознавча та методична література представлені у вільному доступі в бібліотеці та читальній залі Академії, інтернет-ресурси. Репетиційні приміщення в навчальних аудиторіях, концертних залах Академії надається для проведення занять відповідно розкладу.

Методи контролю

Проведення фахової практики регламентується семестровими та річним звітами. Протягом навчання студент-практикант веде щоденник, в якому зазначає дати та місця виступів, програму (у випадку, якщо виступ відбувався за межами навчального закладу до запису у щоденнику додається афіша, або інше підтвердження проведення вказаного концерту), фіксує вивчену літературу та інші здобутки. Контроль за веденням щоденника здійснюється кожного семестру педагогом-керівником практики.

Підсумковими формами контролю з дисципліни є заліки. Види контролю: контрольні уроки (2-3 семестри), перевірка самостійної роботи (2-3 семестри), залік: 3 семестр.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Контрольні уроки	15
2.	Перевірка самостійної роботи	30
3.	Відвідування занять	15
4.	Залік	40
5.	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів:

90-100-А (відмінно) – відповідає високій виконавській активності, яскравій грі із якісною реалізацією всіх технологічних компонентів виконавської майстерності;

82-89-В (добре) – відповідає якісному виступу, але з наявністю незначних недоліків;

74-81-С (добре) – відповідає впевненому виступу, але з наявністю певних вад;

64-73-D (задовільно) – наявність значних вад у грі виконавця;

60-63-Е (задовільно) – представлені твори не відповідають вимогам НМАУ, наявність значних вад у грі виконавця;

35-59-FX (незадовільно) – рівень виконання твору студентом не відповідає вимогам НМАУ.

1-34-F (незадовільно) – рівень підготовки та виконання твору студентом не відповідає вимогам НМАУ

Інклюзивне навчання

Передбачене викладання навчальної дисципліни для студентів з особливими освітніми потребами.

Навчання іноземною мовою (за потреби)

За потреби навчальна дисципліна може викладатися англійською мовою. За бажанням студентів допускається вивчення матеріалу за допомогою англomовних онлайн-курсів за тематикою, яка відповідає тематиці конкретних занять.

Неформальна освіта

Впродовж вивчення навчальної дисципліни «Фахова практика» передбачається участь студентів у науково-методичних, практичних конференціях, конкурсах творчих робіт, майстер класах, відвідування культурно-мистецьких проєктів, театрів, мистецьких експозицій та виставок, музичних фестивалів, конкурсів тощо.

Рекомендована література:

1. Апатський В. Духове вібрато. Питання музичного виконавства і педагогіки. – К., 1979.
2. Апатський В. Історія духового музично-виконавського мистецтва. – К.: ТОВ «Задруга», 2010. – 320 с.
3. Апатський В. Про віртуозність в духовому музично-виконавському мистецтві. Дослідження, досвід, спогади. Вип. 3. Збірка праць. - К., 2002.
4. Апатський В. Основи теорії та методики духового музично-виконавського мистецтва. – Навчальний посібник. – К., НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2006. – 432 с.
5. Вовк Р. Акустична природа та конструктивні основи аплікатури кларнета. Музичне виконавство. Вип. 3. – К., 1999.
6. Вовк Р. Історія, акустична природа і виразні можливості аплікатури кларнета: Дис. канд. мистецтвознавства, 17.00.03 – К., 2004
7. Давидов М. Теорія формування виконавської майстерності в працях українських дослідників. Музичне виконавство. Вип. 3. – К.: Науковий вісник НМАУ, 1999.
8. Круль П. Національне духове інструментальне мистецтво українського народу. – К., 2000.
9. Манжора Б. Методика навчання гри на тромбоні. – К.: „Музична Україна”, 1976.
10. Мюльберг К., Дагилайска Є. Із історії виконавства на духових інструментах в Одесі. Теорія і практика на духових інструментах. Зб. статей. – К., 1989.
11. Мюльберг К. Теоретичні основи навчання гри на кларнеті. – К.: „Музична Україна”, 1975.
12. Тихонов В. Твори українських композиторів для кларнета. Виконавство на духових інструментах. Історія та методика. – К., Гос. консерваторія ім.П.І.Чайковського, 1986.
13. Тюріна О. Гучна динаміка як поняття виконавства. Музичне виконавство. Вип. 2. – К.: Науковий вісник НМАУ, 1999.